

 Vtipy na „ČUK 20“ do 8. 3 !!! (Str. 16/17)

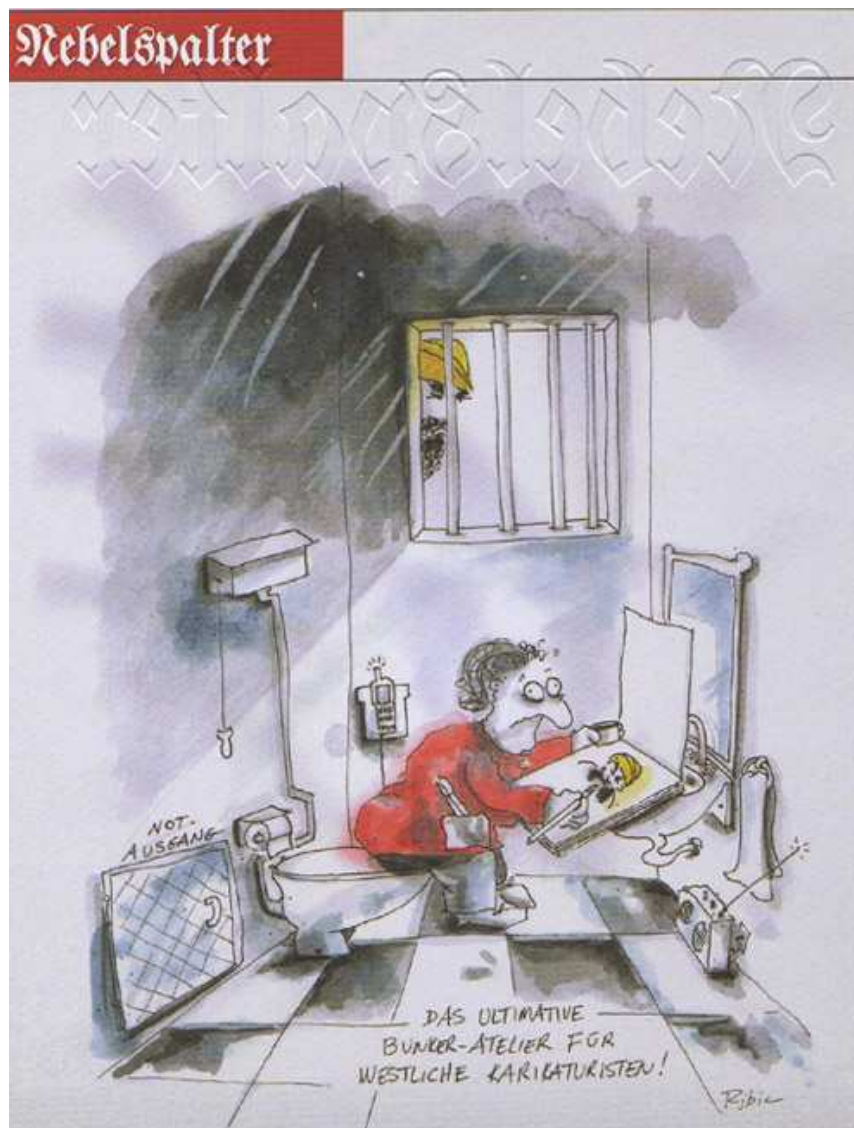
25. 2. 2010

původní obrázek / *Chris Ribica* z *Nebelspalteru* * Jací jsme byli / Před 20 lety týden po týdnu: ČUK chce mít GAG! (12. 3. 1990) * KdyKdoKdeCo (a) Proč / Konec *Dikobrazu* (na Nově); *Steska* o hudbě; *Vhrsti* v pekle * ČUK / Z porady předsednictva: U Kobrů o VH a výstavě ČUK 20 * Do archivu / Týdeník *Instinkt: Konec randy v Česku* * Ze světa / *Kost* a Manufaktura v Polsku, Prorok v Norsku * Dokument / *Vtipy na Belgičany* * Příloha / Příhláška *Car-Cartoon* * Časopisy / *Nebelspalter* und *Eulenspiegel* * Z pošty / *Tomaschoff* * *Komiks-News #146* * Výsledky / Belgie * Propozice / Chorvatsko, USA, Itálie * [Kalendárium](#)

Týdeník České unie karikaturistů * VIII. ročník *
(Zprávy ČUK č. 368) <http://cuk.dreamworx.cz>

Číslo 2010 / 8

OBRÁZKY: BARTAK, RIBIC, SEDLACZEK, CHRISTOF, SLÍVA, KOVAŘÍK,
GOLDING, STESKA, VHRSTI...

(nep) **Úvodní obrázek**

Karikuristi dnes čelí výhrůžkám i útokům.
V něčem to máme v Česku přece jen snazší, než ti ve Švýcarsku a dalších zemích Západu. Naši chudší zemi nezaplavili v tak velké míře přistěhovalci z Blízkého východu ani Severní Afriky a proto naši autoři tolik nereagují na následky agresivního islámu. A i kdyby - kde bychom ty satirické vtipy umístili? Též o tom se mj. píše v „Tématu“ 7. čísla *Instinktu*: věnuje se českému kreslenému humoru „po 20 letech“.
(G)

Na obr.:

**Ultimativní bunkr-
atelier pro západní
karikuristy!**

(Více o tom v malé
recenzi nového čísla
satirického magazínu
„*Nebespalter*“)
Autor: **Chris Ribic**

**„Nechceme sdílet osud
dánského kolegy Kurta Westergaarda!“ - píše se v časopisu (čtete na str. 2-4?)**

Ve stejný den, jako 7. číslo týdeníku e-GAG, vyšlo i 7. číslo týdeníku *Instinkt* (náklad přes 30 000 výtisků). Ve čtvrtek 17. února se tak velkému množství čtenářů dostalo před oči šest tištěných stran o našem žánru - s řadou obrázků a obsáhlým textem v rubrice „Téma“. Autorem je Tomáš Čechtický, který se vydal za několika osobami pro informace: kdo dělá kam kreslené vtipy a kde je lze spatřit. Mezi zpovídanými byli z členů ČUKu Barták, Slíva a Hanousek. Text v plném znění přetiskujeme a vybíráme k nim i některé z doprovodných snímků a kreseb. A rámeček s textem o 20 letech České unie karikaturistů. A jaký je titulek článku?

Česko: „Sranda jako na hřbitově“.

Tady je úvodní odstavec:

Vladimír Jiránek, Pavel Kantorek, Vladimír Renčín, Jiří Winter-Neprakta, Miroslav Barták, Dušan Pálka, Stanislav Holý, Jan Vyčítal, Jiří Slíva a tak dále. Před listopadem znal jména elitních karikaturistů celý národ. Když se na ně INSTINKT zeptal dnes, třidvacetiletý kreslíř komiksů a tak trochu kolega z branže Nikkarin (vlastním jménem Michal Menšík) přiznal bez oholků: „Moc se v tom neorientuji. Nepraktu jsem měl rád jako školák, bavil mě stylem kresby. Jiránek dělá politický humor, ne? To mě nebere. Renčín kreslil pohádky, nebo se pletu? O těch ostatních jsem v životě neslyšel.“

Komiks. V postkomunistickém Česku se rozvíjí s dravostí dlouho zakázaného média. Ano, je to spíš médium, než žánr. Jeho autoři jsou mladí a mohou kreslit do několika tuzemských magazínů. Namátkou: Čilichili, Hargh!, Komikfest!revue, Crew² nebo Bubble Gun pro začátečníky. Karikaturisté jsou o generaci až dvě starší a nepočítáme-li vizovický Trnky-Brnky, jehož lehce fekální odér halí valašské dědiny, nemají kde publikovat. Český kreslený humor schází na úbytě.

ČUK je sešlost

Nikkarin má pět let po maturitě. Většina výše jmenovaných kreslířů padesát a víc. Hle, další krutě decimální poměr. Například dva z těch nejlepších, Vladimír Jiránek a Miroslav Barták, se narodili 6. června 1938. Tahle čísla jsou drsná také proto, že Česká unie karikaturistů (ČUK), která staré mistry sdružuje (mistryň je maličko, asi šest) se letos v březnu dožije dvaceti let. Jaksi nebude co slavit. Řečeno šibeničním humorem, ČUK lze označit za sešlost, ale věkem. Členové mají v průměru 58 let, z těch známějších je nejmladší dvaadvacetiletý Jiří Košťál. Jeden ze zakladatelů ČUK a jeho místopředseda Ivan Hanousek (68 let) říká: „Vymíráme. Přebírá to po nás obrovský průmysl komiks. Já na něm vyrostl. Jenže na jeho legrační odnoži: Od Ondřeje Sekory přes Káju Saudka ke Štěpánovi Marešovi, který je dnes známý se Zeleným Raoulem. Začínal u mne ve Stadiónu, když mu bylo šestnáct. Komiks tihne k umělecké vážnosti, napodobuje v tom vývoj filmu. S kresleným humorem nechce proto mít nic společného.“ Jeho slova potvrzuje Barták. Komiks podle něj připomíná román, zatímco fóry, zejména ty beze slov, jsou „pouhé“ aforismy. „Jednotlivé myšleničky,“ vyjádří se.

Dobrý komiks, který byl zároveň sérií kreslených vtipů, přitom na domácí scéně vycházel. Přinášel ho časopis Škrť, který vznikl v prosinci roku 1989. List se doslova jmenoval Škrť přes temnou minulost a šlo o humoristický měsíčník, který měl ambice nahradit socialistický Dikobraz. Různé nosiče fórů v kvasu doby vznikaly a hned zase zmíraly jako nějaké čarodějné bylí. Autor těchto řádků měl tu čest být v létě roku 1990 redaktorem Škrťu, jehož první čísla v těžko uvěřitelných nákladech přes 400 tisíc výtisků čtenáři žrali u stánků ještě teplá. Náklad šel ovšem dolů. Sloveso „klesal“ je eufemismus, řítil se volným pádem, takže když jsem ze Škrťu po čtvrtroce odcházel, prodalo se ho taktak deset tisíc kusů.

Zmíněná mesaliance komiksu a fórů se jmenovala Rychlé pípy. Kreslil je Michal Hrdý. Vždy šlo o jednoaktovku, která zabírala celou zadní stranu Škrťu a začínala slovy: „Dobrý den, vítám vás na schůzce Rychlých pípů.“ Konec celé srandy je příznačný. Pípy dopípaly, Škrť zkrachoval a Michal Hrdý zemřel. Bylo mu třiačtyřicet let.

Havel bude viset

Vtipy, včetně těch obrázkových, neměly nikdy tolik prostoru, jako po revoluci. Místo na slunci vydupali dva teoretici. Jedním je Hanousek, druhým Josef Kučera, zvaný Kobra. Hanousek je introvert, ironik a tichý plánovač, který neopustí svoji obří knihovnu, dokud projekt v notebooku nedotáhne do posledního puntíku. Kobra naopak vyniká povahou extrovertní, všechny upoutá nerudovským zjevem a omámí sonorním hlasem. Příležitostně kreslí, jeho Fuseklíci glosují svět už třicet let. Oba představují dokonalé protipóly, zároveň však zosobňují figuru dvojedinou, fóru vášnivě oddanou.

Hanousek obhájil na novinářině už na jaře 1969 diplomku o kresleném humoru v českém tisku 1958 – 1968. U piva a rumů v hostinci Pod Královkou mu ji oponoval přítel Jiránek. Ten tehdy přišel s nápadem vydávat nový satirický čtrnáctideník Alibi ve vydavatelství Novinář. Hanousek propracoval koncepci jeho obrázkové části a chystal se karikaturisty kolem něho sdružit jako protipól monopolu Dikobrazu. Strana je měla od té doby pod dohledem v podskupině Čs. svazu výtvarných umělců, řízené Dikobrazem a dozorované podřadným autorem kresbiček s jezevčíky Bohumilem Ceplechou.

Normalizace novoty spláchla, ale zmíněné osobnosti své nápady po dvaceti letech oprášily. V prosinci 1989 vznikl Škrť a v březnu 1990 Česká unie karikaturistů. Valná hromada v Malostranské besedě čítala 94 hlav. Krokům předcházela Hanouskova dělostřelecká příprava v Mladé frontě s titulkem Proč ne Dikobraz. Zkompromitovaní autoři z tohoto týdeníku, orgánu ÚV KSČ, zůstali stranou (např. Žentel, Ceplecha, Kánský).

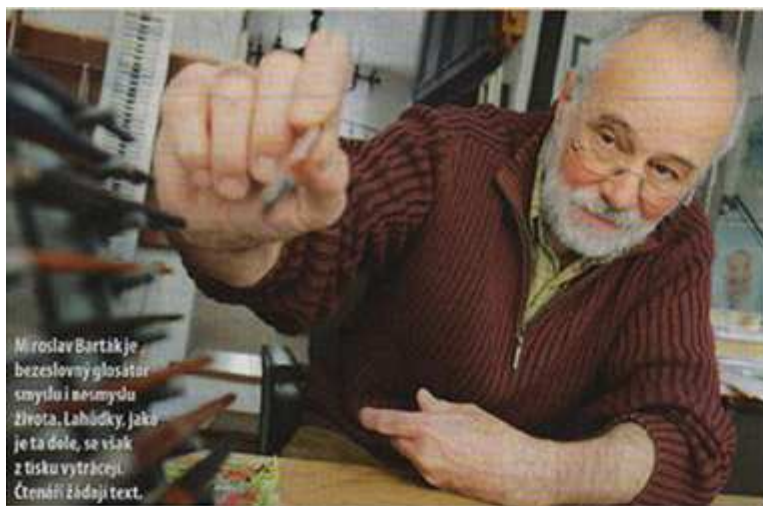
Z ČUK brzy vyrašil KUK, týdeník výhradně pro kreslený humor. Bylo to jakési kukátko se čtyřicítkou fórů, zalomených na čtyřech novinových stranách. Na pražských a bratislavských bulvárech se objevilo nulté číslo k 1. máji roku 1990, tedy ke stému výročí známého Nerudova fejetonu. Šéfredaktorem se stal – kdo jiný než Hanousek.

Z revoluce kromě toho vzešel deník (!), bourající tabu kolem černého humoru. Jmenoval se Fámýzdat s podtitulem Víra ve fámy, důvěra v leže. Založila ho partička studentů žurnalistiky v čele s Fefíkem alias Milanem Podobským. Šel na dračku. Nejlépe se prodávalo (za 92 československých haléřů) číslo s titulkem HAVEL BUDE VISET – míněn samozřejmě

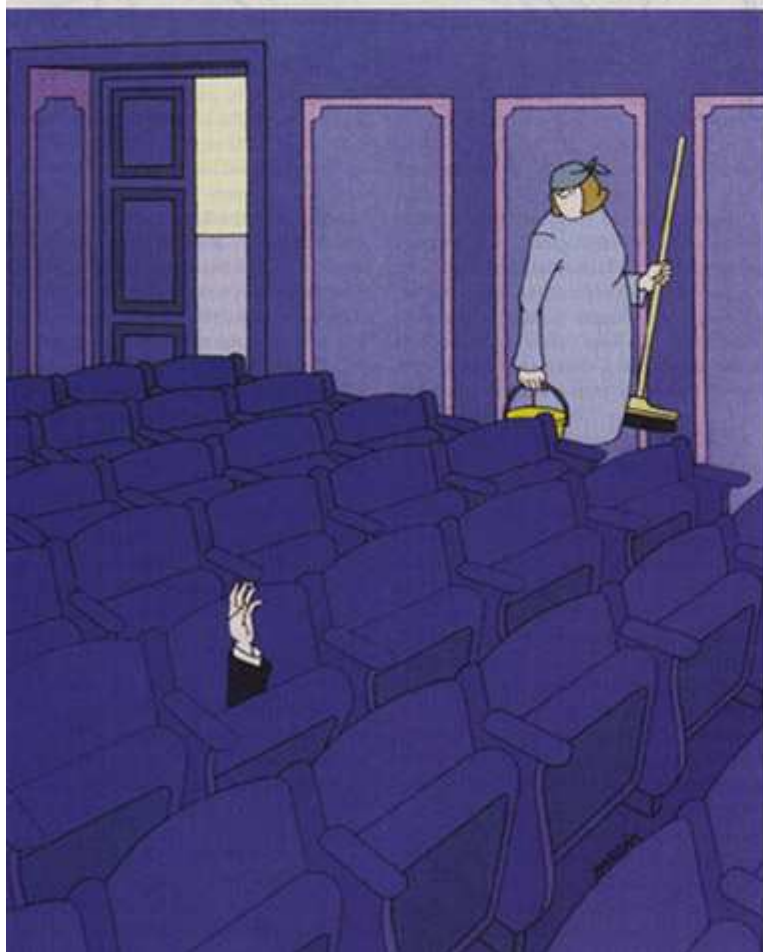
oficiální portrét nového pana prezidenta. Z této líhně později vyrostl i měsíčník Sorry. U jeho zrodu byl kromě Fefíka a jiných také Marek Douša, tehdejší redaktor Škrtu a KUKu. (Nyní nám poslal vtíp speciálně pro INSTINKT a tento článek.)

Křížem krážem honorářem

Smějící se bestie Češi (*epiteton ornans* říšského protektora Heydricha) žili po listopadu humorem. Kromě popisovaných titulů se užívaly další, například SexBox, Naruby, Švanda Dudák, vizovický Trnky-Brnky a vsetínský Vyškeřák. Hanousek srovnává tehdejší Klondike české karikatury se současnou mizérií srozumitelným jazykem, výši honorářů. „Čtenáři rvali KUK kamelotům z rukou. Stál 90 haléřů a pamatuji si, že mladý Šourek, syn kreslíře Emila,

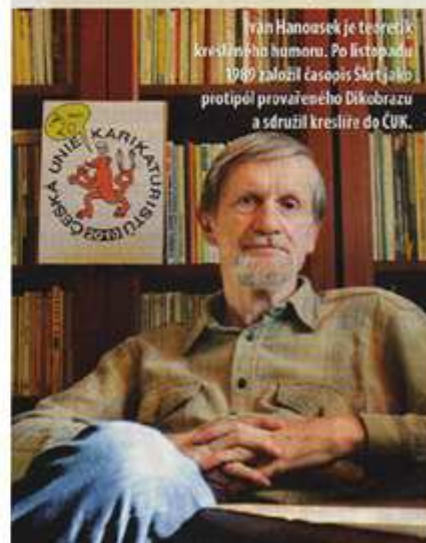

Miroslav Barták je bezeslovný glosář smyslu i nesmyslu života. Lahůdky, jako je ta dole, se však z tisku vytrácejí. Čtenáři žádají text.

ČUK VYDÁVÁ GAG

Česká unie karikaturistů vznikla v březnu roku 1990 a měla 94 členů. Po dvaceti letech, kdy nemají kde otisknout fór, jich je pořád kolem stovky. Stav je pohyblivý, kreslíři odcházejí a další jsou přijímáni. Průměrný věk je alarmující, 58 let, přesto unie žije. Paradox vytváří aktivita obou otců zakladatelů, kteří táhnou obří projekty. Josef Kučera alias Kobra pořádá už od roku 1969 Salony kresleného humoru, nekonečný seriál výstav. Každý měsíc se na nich představí jeden autor. Začínaly v Sa-
varinu, pokračovaly v Malostranské besedě, teď se konají v Mánesu. Letos v dubnu se při mimořádné valné hromadě ČUK k 20. výročí vzniku vrátí do opravené Besedy. Vernisáž tu bude mít už 382. (!) Salón. Srdcem ČUK je už sedm let elektronický týdeník E-GAG, jehož editorem, redaktorem a téměř jediným přílícím autorem je Ivan Hanousek. Dělat sám a zdarma 16 stran týdně je úkol pro fanatika. E-GAG přináší servis pro členy: zprávy o výstavách, publikační možnosti, spolkové akce, propozice zahraničních festivalů a mezinárodních soutěží kreslířů atd. ČUK spolupřepořádá 16 let mezinárodní bienále kresleného humoru střídavě v Hradci Králové a v Písku a od roku 2002 Fóř pro FOR v Praze. Je členem mezinárodní federace karikaturistických organizací FÉCO. Za rozvoj žánru uděluje Řád bílé opice. Je na něm logo ČUK s dvouocasou opicí a pivem nad hlavou. Motiv navrhl Michal Hrdý.

Ivan Hanousek je teoretik kresleného humoru. Po listopadu 1989 založil časopis Škrta jako protipól provažného Díkobrazu a séružil kreslíře do ČUK.

prodal jednou v podchodu u Muzea tři tisíce kusů za dopoledne.“ Za velký fóř na titulu se

platilo osm set korun, za menší vtipy dvě tři stovky, ve Škrtu také tolik. Dobrý autor měl jen v těchto periodikách za měsíc třeba deset obrázků a vydělal tři tisíce, což byl v roce 1990 slušný plat. Dnes činí pražský platový střed třicet tisíc. Aby ho náš karikaturista při stejné tvůrčí potenci dosáhl, musel by brát za jeden fór tři „litry“. (Zase ty desateronásobky!) Jenomže: všechny ty noviny vzal čert, takže publikovat není kde, a když náhodou kreslí někde prorazí (posledním koutkem pro vytrvalé je třeba křížovkářský magazín Křížem krážem), honorář za černobílý fór samozřejmě nejen že nedělá tři tisíce, ale ani ty tři porevoluční stovky. „Zaplatí někdy jen sto padesát, po zdanění sto třicet pět. Ale křížovkáři na rozdíl od jiných alespoň doopravdy zaplatí,“ ucedí Hanousek.

Po boomu nastal sešup. Periodika žijí z inzerce a ta humoristická ji nemají a nikdy mít nebudou. Čtenáři se nasytili. Dikobraz se proměnil v Nový Dikobraz a pak v Podvobraz, ale v roce 1995 vyšuměl definitivně. Pokus o jeho oživení v roce 2004 byl jen galvanizováním mrtvoly. Fámyzdat byl prvním deníkem, který po revoluci vznikl, a rovněž prvním, který zani-

kl. Scvrkl se na list, vkládaný do Škrtu pod názvem Záškrť-Fámyzdat, nyní tvoří prostřední dvoustranu Sorry. Škrť se vypařil, jako by nikdy neexistoval, stejný osud čekal KUK. Douša popisuje jeho sublimaci:

„Náklad pekelně klesal. Hrdý a já jsme tahali špígly s sebou, když chyběla nudle, dokreslili jsme ji. Autoři se nehrnuli. Už jsme neplatili tři sta korun za fór, ale třicet.“

Jak Bohumil dohrabal

Sorry provokovalo kontroverzním černým humorem deset let. K výročí úmrtí spisovatele Hrabala například časopis v únoru roku 2000 uvedl, že už jsou to tři roky, co Bohumil dohrabal. Billboard u D1 s portrétem nemocného a nápisem „Je mi třicet a mám leukémii“ transponoval na „Je mi třicet a mám kulový“. A tak dále. I Sorry ale došel dech. Douša vypráví: „Autoři se oženili, měli děti a jiné zájmy, následovníci nebyli. Možná to byla naše chyba, nepěstovali jsme si je.“

Dikobraz oplýval všemi nectnostmi stranického údu, ale začátečníci měli alespoň nějakou reflexi. Douša říká, že ho i s fóry vyprovodili, ať se učí kreslit. Chodil pak po Karlíně a črtal obrysy činžáků, aby dostal řemeslo do ruky. Také jeho kolegové zmiňují hovory nad kávou a vínem s redaktory, které spoluvytvářely výtvarnou tvář novin od dob Františka Bidla. Pravidelné koutky humoru přinášely sobotní přílohy všech deníků. Nejdelší historii mělo Kvítko ve Svobodném slově, které založil už Josef Lada. Slíva připomíná zadní stránku Mladého světa. Redigoval ji Jaroslav Weigel a po roce 1969 Stanislav Holý, akademický malíř s jasným rukopisem a názorem. Vždy na ní představil jednoho autora, jemuž otiskl pět, šest obrázků. „Čtenáři mohli vychutnat jeho poetiku, celostrana pro jediného kreslíře byl skutečný luxus,“ říká Slíva. Pak zapracovaly ekonomické páky. Stránku humoru nahradila reklama a doba nakonec vytěsnila celý Mladý svět.

Douša míní, že kresleného humoru je v periodikách málo, protože vyžaduje zcela zvláštní kvalifikaci. „Noviny si musí kreslíře vychovat, jenomže na to není čas ani chuť,“ podotýká. „V redakcích fóry nechťejí a většinou ani nemají lidi, kteří by jim rozuměli. S karikaturistou nikdo nepracuje. Jakmile je třeba redakci 'zeštíhlit', jde od válu jako první.“ Když Sorry začínalo, redaktori vyzobávali z kupy došlých fórů ty nejlepší a dokonce je dokreslovali, hrotili pointy. Teď nemají z čeho vybírat a na stránkách se objevují neumětské práce. „Se Sorry jsem se musel rozejít,“ uzavírá Douša. Zavedl se v Reflexu, kde publikuje čtyři až pět obrázků týdně. Jiný kšeft nemá. Pokud jde o Sorry, vychází s přestávkami, autorům neplatí a ztrácí tvář.

Autor těchto řádků je dalek volání po „starých zlatých časech“. Prostě to vypadá, že původní humorná autorská kresba se v publicistice přežila. Vycházejí jen politické karikatury, zejména ve velkých denících. Ty jsou ale výjimkou, která potvrzuje pravidlo.

Doba žádá vysvětlivky

V kapitole o honorářích jsme ukázali, že kreslený vtíp by se měl platit v řádu tisíců korun za kus. To je zcela mimo realitu. Dalším důvodem absence vtipného originálu je napojení redakcí na fotobanky, od nichž berou za paušál také kresby. Například Profimedia nabízí typizované obrázky a snímky na kdejaký námět, od jarní zahrádky po workholiky. Dodávka je promptní a relativně levná.

O výtvarné agenturizaci vypráví Barták: „Američané s ní začali v osmdesátých letech. Brali cokoli, nacpali to do počítačů a poslali po světě. Mě taky oslovili. Nakonec jsem pár fórů poslal, ale o jejich osudu nevím nic. Někde vyšly, protože mi jednou za měsíc přišlo pár kaček.“ Kreslíř nazývá tu nabídku počítačovým „senem“ a dodává, že je na tváři periodik znát.

Hanousek říká, že od listopadu vyrostla celá jedna generace, která ani neví, že kreslený humor je novinový žánr. Zmiňuje dva základní druhy výtvarné publicistiky. Kromě klasických fórů se slovy a jejich královské odnože beze slov je tu ještě aktuální, zejména politická karikatura. Humor beze slov už víceméně dodýchal. Nikdo ho nechce proto, že mu devět žen (a sedm mužů) z deseti nerozumí, přičemž je notoricky známo, že periodika konzumují právě ženy. Ty berou na milost ještě tak Nepraktu, neboli ilustrovanou anekdotu, popřípadě marketingově zdatného Mareše, který se věčně soudí s celebritami. Muži si zas pamatují slizký pivní humor panáka Pivrnce, jehož tvůrcem je Petr Urban.

Barták míní, že fóry bez textu neodpovídají době, která žádá vysvětlivky. Lidé byli zvyklí číst mezi řádky, teď letí v Evropě komentovaný humor. Obrázky s textem, který k nim jakoby nepatří, ale dohromady je to legrace. Jako příklad uvádí kresbu belgického autora jménem Benoit. Správní rada schůzkuje na skalním útesu. Sotva se tam drží, ale řeční o prosperitě.

Situace v Česku jen kopíruje Evropu. V Londýně zanikl Punch, v Německu Pardon, ve Francii Hara-Kiri. Švýcarský Nebelspalter, výkladní skříň evropského kresleného humoru, zhubl z týdeníku na ani ne měsíčník. Vychází desetkrát ročně. „A platí třetinové ceny,“ doplňuje Barták, který v něm publikuje čtyřicet let. Nebelspalter se několikrát ocitl na pokraji krachu, protože však představuje 130 let staré rodinné stříbro, Švýčari ho udržují při životě. Z výběrové kulturní revue je časopis, který pase po aktualitách. (Tak to dělal Dikobraz, který si třeba na počátku září bral na paškál učitelky.) Posledním tématem byla konference o počasí. Barták nakreslil lední medvědy, kteří se coby turisté fotí v Ženevě před vodotryskem.

Politiky nekreslím

Začali jsme devaterem slavných jmen. Zbývá dopovědět, co a kde dělají dnes. Tři z nich jsou „editorial cartoonists“, tedy výtvarníci, kteří pravidelně přispívají do významných periodik aktuální karikaturou. Jiránek vychází v Lidových novinách a v Reflexu, Renčín v Právu a Slíva v Euru. Z dosud nejmenovaných je Pavel Reisenauer tváří Respektu, Miroslav Kemel dělá pro MF Dnes, Lubomír Lichý pro Deníky, Břetislav Kovařík pro E15 a Václav Teichmann pro Hospodářské noviny. Barták přispívá nejen do Nebelspalteru, ale také do švýcarského Die Weltwoche. Kantorek se vrátil z Kanady a nekreslí, doyen Neprakta (85 let) odešel na odpočinek, Pálka dal přednost fotografii, Vyčítal kapele a Holý zemřel.

Slíva se už před třiceti lety vrhl na techniku litografie a leptu. Vystavuje v grafických galeriích a ilustruje, takže se ho „opona“ nad periodiky tolik netýká. Po revoluci začal i on glosovat dění, v Prague Post publikoval obrázky s bublinou a textem. Před vstupem do NATO nakreslil Švejka, kráčejícího po kládě přes propast. Za ním zuří matřjoška, před ním se uculuje Mickey Mouse s cedulí Welcome. A nad Švejkem jako anděl strážný letí Madeleine Albrightová. „Dostal jsem dopis z ambasády USA, že paní Albrightová by ten obrázek ráda měla,“ vypráví. Poslal jí ho a poté, co se Česko stalo členem aliance, obdržel z amerického zamini osobní dopis. Ministryně zahraničí mu psala, že jeho Švejk zdobí její pracovnu.

Už šest let odevzdává jednou týdně obrázek do Eura. Říká, že ho spolupráce těší a zároveň léčí. Každý týden se „vykreslí“ z naštvání. A že je z čeho, česká politika klame tě-

lem. Sláva politiky nekreslí. Nebaví ho to. Ještě tak kulturní ikony, jako jsou Chaplin nebo Einstein. A už to nedělá ani portrétní klasik Jiránek. „Učit se kreslit tyhle pány, to ani nestojí za to,“ říká.

Názor / Jak reagovat?

Krmášek: Koordinovaným útokem na vybrané tituly!

Reaguji na opakované výzvy k aktivitě, týkající se našeho dvacetiletého výročí. Můj nápad si sice neklade ambice být oslavou tohoto výročí, ale nepřímo s ním souvisí.

Víme, že všechno, co lidi ve větší míře provozují, je záležitostí módy, tedy i zájem médií publikovat kreslený humor. Tak jako s nástupem nového a bohatšího životního stylu zmizela móda mnoha zájmových činností (namátkově tramp-ing, běžkování) a byla nahrazena jinými (supermarketová turistika, squash) tak tomu bylo i s kresleným humorem. Myslíím, že prvním, kdo na tuhle novou tendenci zareagoval, byl Mladý svět, když legendární humoristickou poslední stránku obsadil reklamou, naprosto příznačně a zcela v duchu doby, a tím našemu kreslenému humoru zasadil možná zásadní ránu.

Co my s tím můžeme dělat? Jistě bude několik způsobů, jak přístup redaktorů změnit, protože kreslený humor do novin a časopisů nepochybně patří. A publikovat chceme asi každý. Navrhují vybrat několik titulů, kde by podle našeho

názoru kreslený humor seděl jak pověstný dětský zadeček na nočníku, a ty vzít takřikajíc útokem. Jak už bylo řečeno, někteří redaktori o existenci našeho žánru a jeho tvůrcích patrně nemají ani zdání nebo osamělé výkřiky neberou vážně. Pokud bychom je atakovali během krátké doby humorem, možná bychom po způsobu podprahové reklamy něčím pohnu-li. Celé by to mělo být pojmuto jako experiment, který nemusí mít valný účinek. Ale kdo ví, třeba už nazrála doba, kdy by se do poklidných vod redakcí měl humor přivalit.

Konkrétně si to představuji tak, že podle domluvy (třeba na mimořádné valné hromadě) se během dvou měsíců (např. září, říjen) spustí nekoordinovaný nápor na vytyčené redakce, tj. každý si z nich vybere podle svého gusta. Elektronicky jich několik obeslat by pro nikoho neměl být problém. Podle mého názoru kreslený humor nemá chybět v **Květech**, **Týd-nu**, **Xantypě**, **Ekonomu**, **MF Plusu**, **Mojí psychologii**, **iDnesu**, **Neviditelném psu**...

Ale i ve všech ostatních.

Miloš Krmášek z Náchoda

Kresba: B. Kovařík

ČUK vydává GAG

Česká unie karikaturistů vznikla v březnu roku 1990 a měla 94 členů. Po dvaceti letech, kdy nemají kde otisknout fór, jich je pořád kolem stovky. Stav je pohyblivý, kreslíři odcházejí a další jsou přijímáni. Průměrný věk je alarmující, 58 let, přesto unie žije. Paradox vytváří aktivita obou otců zakladatelů, kteří táhnou obří projekty. Josef Kučera alias Kobra pořádá už od roku 1969 Salóny kresleného humoru, nekonečný seriál výstav. Každý měsíc se na nich představí jeden autor. Začínaly v Savarinu, pokračovaly v Malostranské besedě, teď se konají v Mánesu. Letos v dubnu se při mimořádné valné hromadě ČUK k 20. výročí vzniku vrátí do opravené Besedy. Vernisáž tu bude mít už 382. (!) Salon. Srdcem ČUK je už sedm let elektronický týdeník E-GAG, jehož editorem, redaktorem a téměř jediným píšícím autorem je Ivan Hanousek. Dělat sám a zdarma 16 stran týdně je úkol pro fanatika. E-GAG přináší servis pro členy: zprávy o výstavách, publikační možnosti, spolkové akce, propozice zahraničních festivalů a mezinárodních soutěží kreslířů atd. ČUK spolupřádá 16 let mezinárodní bienále kresleného humoru střídavě v Hradci Králové a v Písku a od roku 2002 Fór pro FOR v Praze. Je členem mezinárodní federace karikaturistických organizací FECO. Za rozvoj žánru uděluje Řád bílé opice. Je na něm logo ČUK s dvouocasou opicí a pivem nad hlavou. Motiv navrhl Michal Hrdý.

Potřetí nabízíme volný cyklus dokumentů z doby vzniku České unie karikaturistů, jejíhož 20. výročí vzniku už brzy vzpomeneme. Je to také příležitost pro každého pamětníka počátků spolku, především pro účastníky, přispět svou osobní vzpomínkou na přípravu resp. na ustavující Valnou hromadu 10. 3. 1990 do GAGu. Dle zápisu na ní bylo přítomno 117 autorů, tedy zakládajících členů! Jelikož je velmi pravděpodobné, že několik z nich ještě žije, vyzýváme je: **Těšíme se na vaše stručné texty o této památné chvíli** a nepohrdneme ani snímky z prvních valných hromad....

ČUK: předsedou Barták, místopředsedy Jiránek a Vyčítal

A nyní další památečné texty. Minule jsme připomněli výzvu v *Expresu* (a *Mladé frontě*) k přihlašování karikaturistů do ČUKu. Ten dnešní výstřížek už je dál. V *Mladé frontě* (č. 47) vyšel 24. února 1990 úderný text „**Proč ne Dikobraz**“ s dlouhou řadou podpisů předních - a to nejenom pražských karikaturistů. A po dvou týdnech se konal ustavující Valná hromada. K účasti na ní a

jejímu programu se váže pár dokumentů, které se snad někde nacházejí, a však GAG jejich finální verzi k dispozici nemá. Ale výsledek je dokumentován následujícím výstřížkem. Pochází z *Mladé fronty* (už není deníkem SSM!) a datován je: PONDĚLÍ 12. března 1990. Značka (hp) - tedy *Jan Plachetka* - se věnuje sobotní ustavující schůzi České unie karikaturistů v Malostranské besedě a tam zjištěným novinkám. Z dnešního hlediska je pozoruhodné, že přes polovinu článku zabírá informace z diskuse, která s ČUK a VH měla málo společného. Petr Juřena a Zdeněk Rosenbaum využili situ-

ace, aby zde verbovali autory pro svůj *Nový Dikobraz* a další listy obskurního SDN. Existující měsíčník *Škrť* (v té době náklad kolem 300 tisíc) článek nezmiňuje. V závěru se píše o plánech ČUKu - na GAG (pozdější KUK) a také na pražské bienále cartoons (pozdější bienále Písek)

Vico v Praze

/Pokus o rekonstrukci pobytu kolegy F. V. v české metropoli/

Roman Jurkas a níže podepsaný byli svědky nebývalého zájmu o osobu Fedora onen čtvrtek 11. února, kdy se v pražském Oku konala premiéra filmu „**Osadné**“. Když jsme se z biografu vytratili, stále byl ještě *obkolesený dajakými Rusnákami a všelijakými hostřami*. A okouzujícími dámami také. No, znáte to; filmové hvězdy, to mají těžké...

Další zpráva je, že akce trvala skoro do rána, takže F. V. zaspal. Přesto ještě stihl setkání s *Fedorem Gálem* - byli spatřeni v hospodě v Kaprovce. Víme také, že dostal od Oty Kmínka volné termíny pro Kmínkův výstavní cyklus. Další pohyb umělce nebyl spolehlivě zjištěn, je však jisté, že se dostavil s režisérem *Škopem* do distribuční firmy Kosmas - s ní uzavřel smlouvu na českou distribuci dovezených 150 výtisků *Vicových Derešů*.

Režisér s kameramanem už byli na cestě do Bratislavy, ale jsou svědci, kteří F. V. zahlédli s jistou dámou a to při obědě v restauraci v Bukurešťské uici. (Gagu se podařilo vypátrat, že šlo o *Hildu Bunčákovou*, někdejší ředitelku Slovenského inštitútu v Bukurešti...) Rusín jako Slovenka - v Praze si samozřejmě museli dát svíčkovou. Fedor jídlo doplnil pivem a to ho zcela položilo, neboť už od večera měl zánět průdušek. Vyřešil to tak, že odešel do *Slovenského Inštitútu*, kde se vysprchoval a aby plíce zase uzdravil, vyrazil do mrazivé Prahy (návštěva banky a podobné povinnosti slavných persón).

Další svědectví o pobytu podává Kateřina Ševčíková (náhodou potkala Fedora a předala mu Igorovu cenu pro Zlatý súdok) šla s Fedorem do Komerčky a pak vedle ke Švejkovi (zase pivo). Fedor poté Kateřině věnoval k Igorovým narozeninám výtisk *Derešů*. Pak se opět stopa F. V. ztrácí, není však vyloučeno, že ulehl na pokoji, sám, v už pusté budově Sl. Večer ovšem byl spatřen, jak uhání na nádraží - aby stihl půlnoční rychlík *Exelsior*.

Fedor (už z Prešova!) píše: *Mimochodom, už si tam nekúpiš do vlaku ani rohlík, či řízek, nebo buřta. Je to už samý mekdonald aj to zatvorený... ale prostitútky sa ponúkali. Ako keby sme na Slovensku nemali dosť kuriev a dokonca na iných miestach, než na nádraží.* Do kupé si žádnou děvku nevzal, neboť prúdoušky měl v tahu a promluvit se mu podařilo až v pondělí.

Další možnost spatřit světoobčana v Praze bude možná v dubnu; neslibuje to však:

„Neviem, či neprídem v apríli na tú mimoriadnu Valnú hromadu ČUK“. (g-men)

Časopisy / Nebelspalter č. 1; Eulenspiegel č. 2 - 2010

Nebelspalter - Švýcarsko

Prvé číslo měsíčníku *Nebelspalter* má 68 stran známého formátu - a začíná svůj 136 ročník! Stejný šéfredaktor i redakční sestava vydává i v tomto roce stejný časopis jako loni - jen dělení do tematických kapitol není graficky už tak výrazné. A plánuje i letos jen 10 čísel (2. číslo

vyjde až 4. března), ale avizuje také první „*Nebelspalter extra*“ - vychází 18. 2. 2010.

Na zvlášť zařazené příloze z pevnějšího kartonu vyřizují kreslíři a autoři *Nebelspalteru* lidem z Al Kajdy i Talibanu, a také všem křesťanům, židům a muslimům, emigrantům i imigrantům ve Švýcarsku a v Německu, že je milují.

„*Nechceme sdílet o-sud dánského kolegy*

Kurta Westergaarda!“ - píší. Takže: **Allah, Bůh, Jehova, Papež a všichni ostatní jsou VELCÍ.** Stránce vévodí velká *lavírka* s textem: „*Das ultimative Bunker-Atelier für westliche Karikaturisten*“ Autorem kresby je **Chris Ribic (viz str. 1)**. Vedle sloupku čtyř barev-

ně prozářených **Tomaschoffových** vtipů (německy psané bubliny) se tu prezentuje jednou kresbou beze slov **Mirek Barták** (viz obr. vpravo) a celostránkovým pěkným vtipem o letištních skenerech **Marian Kamenský** (neodvažujeme se jej zde přetisknout, neb máme informaci, že za něco podobného autor kdesi požadoval honorář). Jinak tu publikuje weltmann **Kazanevsky** z Ukrajiny, z domácích **Borer** a **Crivelli**... a celkový počet vtipů v čísle je 88, z toho 14 celostránkových. **Autorem vtipu na obálce je Christof** (viz obr. vlevo), jehož celé jméno jsme nikde nenašli (kamsi se totiž vytratil dosud obvyklý *Obsah čísla*).

Vedle upozornění na nový švýcarský humoristický list (viz rubrika „Z pošty“) se v knižní hlídce dozvídáme o sbírce vtipů **Gerharda Haderera** „Jahrbuch“ (vydáno ve Vídni, CHF26,50) a o „Simon Katze“ **Simona Tofielda** - autora a jeho kočku asi znáte z animací kolujících po internetu a e-mailech. (Mnichov, CHF 34,50) Rovněž kočičí karikatury jsou tématem alba „Katzindler“ **Ronny Rindera** (Nordestedt, CHF 34,90).

No, ale abychom nezapomněli: pár stránek „Neblika“ je vyhrazeno ZOH ve Vancouveru a člověka přepadne trudná lítost, když si uvědomí, kolik pěkných sportovních nápadů beze slov spí kdesi svůj nezasloužený spánek v archivních ročnících českých Stadionů - ač by ještě dnes dokázaly udělat díry do světa cartoons. (IH)

Eulenspiegel - Německo

Berlínské 2. číslo Eulenspiegela má na titulu premiérku „tetu“ Angelu na bruslích: „Scheiss-Regierung!“ od autora jménem **Arno Funke** (viz obr.) A v čísle najdete padesátku vtipů.

Můžete toto číslo porovnat s výše probíraným Nebelspaltem - tentokrát mají oba německy psané časopisy až vzácně shodný počet stránek - 68). Menší počet vtipů v Eule je - aspoň na první pohled - způsoben větším počtem inzerátů a širším využíváním fotografií měsíčníku z Berlína. Ale trochu také formátem vtipů. V redakci Eulenspiegela soudí, že když už za fór platí, tak mu dají slušný formát

(někdy dokonce přes dvě strany). Z autorů zde hraje prim **Rainer Ehrt**, svým vtipem (domovní kontrola u nemocného: „Už tři dny jste neposlal žádnou SMS ani e-mail!“) autor „NEL“ a svou celou stránku zde má oblíbený **Gerhard Glück**. Na ukázkou jsme však vedle obálky vybrali kresbu „Ženy a děti nejdřív!“ od **André Sedlaczeka** (viz obr.) (ih)

Do archívu / Vtipy na Belgičany (z MfDNES)

„Belgické ministerstvo dopravy vymyslelo novou značku. Víte jakou? Konec kruhového objezdu“ jeden z vtipů, šířených Nizozemci.

Přátelé škatulkování a přehledného pořádku uvnitř různých žánrů vědí, že v anekdotách existují rozměrné šuplíky plné vtipů o policajtech, Pepíčkoví nebo blondýnách. Známe také četné anekdoty židovské anebo o cikánech. Ale až následující článek z centra EU nám udělá trochu jasno ve vtipcích roztříděných dle evropských národností. Pokud jde o Belgičany a Poláky (věděli jste to?) máme jim, my Češi, dle níže uvedené studie, co závidět. V humoru kresleném se podobné anekdoty také nacházejí a proto jsme neváhali ani okamžik. Článek patří do GAGu - a už je v rubrice „Do archívu“.

O kterém národu se vypráví nejvíce vtipů? Asi o Belgičanech

Brusel - Pokud by odborníci hledali nejvysmívanější národ světa, Belgičané by bezpochyby patřili mezi favority. Zatímco v českých národnostně laděných vtipcích většinou vystupuje Rus, Američan a Čech, na západ od Prahy ovládají různé žerty právě obyvatelé Belgie, bez ohledu na národnost vypravěče.

„Po 1. světové válce ohrožovaly popularitu belgických vtipků vtipy o Polácích, ale během jaltské konference, kde Stalin, Churchill a Roosevelt v roce 1945 rozdělávali svět, se rozhodlo, že vtipy o Belgičanech připadnou západním zemím a vtipy o Polácích Sovětskému svazu,“ vysvětluje s nadsázkou, australský novinář Aaron Timms, který život v Belgii poznal na vlastní kůži a dokazuje, že žertování na belgický účet není vzdálené ani protinožcům.

Hloupí, směšně hovořící Jen málokdo však může ve vynalézavosti předčít Francouze a Nizozemce. Ve Francii mají vtipy o severních sousedech zvláštní kategorii označovanou „*blague belge*“, v českém překladu se dá hovořit o „belgické legraci“. Utahují si zejména ze specifického přízvuku francouzštiny v podání frankofonních Belgičanů. Daleko bolavější však pro Belgičany může být skutečnost, že je Francouzi vnímají jako hloupější vlastní já.

„Kolik Belgičanů je třeba k upečení dortu? Celkem 16, jeden z nich peče dort a 15 dalších na něj pokládá lentilky,“ zní jeden z oblíbených. „Jak poznáte Belgičana pod mořem? Jako jediný má s sebou padák,“ nebere si servítky druhý. Samotným Belgičanům nicméně vtipkování Francouzů na jejich účet ani tak nevádí. To se však nedá říci o jejich sousedech z Nizozemska, které minimálně frankofonní valonská část země považuje často za nafoukané a šetrné. Nizozemci považují Belgičany za hloupé.

„Věděli jste, že belgické ministerstvo dopravy vymyslelo novou značku? Konec kruhového objezdu,“ baví se Nizozemci na jednom z oblíbených internetových serverů. Sami si však nepřipouští, že by byli ke svým sousedům nějak krutí. „Jsem Nizozemka, ale mám v Belgii spoustu kamarádů. A v tomto případě podle mě platí to samé, co platilo ve škole. Jako malí jsme nenáviděli holky ze sousedního města, ale jak už to tak bývá, většina z nás tam měla i svou nejlepší kamarádku,“ říká Willeke Wettersová.

Kachny mají blány, cha, cha. Snadný cíl dělá z Belgičanů jejich nepřítel vyvinutý smysl pro humor. Když na CNN hledali nejoblíbenější vtipy v několika zemích světa, v Belgii zvítězil jeden nenáročný: „Víte, k čemu mají kachny na nohách plovací blány? Aby jimi mohly zašlapat oheň. A víte, proč mají sloni ploché nohy? Aby jimi mohli zašlapat hořící kachny.“

Když se Belgičané snaží přiblížit „krutosti“ svých sousedů, ne vždy se jejich snaha setká s úspěchem. Před dvěma lety se o pořádný rozruch postaral jeden z pořadů belgické televizní stanice VRT, kdy jeden z místních komiků žertoval o nacistickém Německu a holocaustu. Šéfové VRT se pak museli omlouvat ještě velmi dlouho, a nechtěně tak možná přispěli k utvrzení obrazu Belgičanů jako těch nepřítelů bystrých a inteligentních.

15. 2. 2010 *MfDNES* (ČTK) **Ze světa - str. A9**

Z pošty / Tomaschoff hlásí nový časopis!

„Ve švýcarském měsíčníku *Nebelspalter* Nr. 1. oznamují na straně 64 nový satirický týdeník „*Vigousse*“ pro francouzsky mluvící Švýcary. Taková malá zemička a *DVA* satirické časopisy...!“ **Jan Tomaschoff**, Düsseldorf

(V textu H. P. Gansnera Ženevy se k tomu uvádí, že „Konečně je to tady: *Nebelspalter* bude mít bratra.“ A k názvu se píše že podle malého Larousse je *vigousse* hovorové adjektivum pro „*vigoureux*“ - německy „*kräftig*, *widerstandsfähig*“, česky asi něco jako **bujarý** (nebo i silný, pevný, mrštný, čilý, hbitý...)“

Podtitulek je „*Le petit satirique romand*, jenže:

Bienvenue!

Fit und munter

Vigousse

DARUS ROCHÉBIN
PAPA

Jetzt ist es endlich so weit. Der «Nebelspalter» hat einen Bruder bekommen: «Vigousse» heisst er. Der Petit Larousse gibt an: «vigousse», umgangssprachliches Adjektiv für «vigoureux»: «kräftig, widerstandsfähig»; und als vor allem in der französischen Schweiz gebräuchliche Nebenbedeutungen: vif: «flink, lebendig» und alerte: «munter».

„malý, ale oho!“ dodává zdroj. Tabloid má za rodiče docela nadějně tvůrce. A z novin, z rádia či z kabaretu známá jména slibují redakci spolupráci. Mezi autory, kterými se časopis chlubí, jsou i prominentní karikaturisti: **Burki, Chappatte, Mix et Remix aj.**

Týdeník - to je velká „makačka“ a tak po lednovém vycházení každý pátek se od února měla změnit periodicitu časopisu na čtrnáctideník - podle svého velkého a úspěšného vzoru, pařížského „*Canard enchainé*“. Nebelspalter přeje francouzskému satirickému dítku hbitý život, bez ohledu na krizi tištěných médií v Evropě. GAG si zde dovolí, byť až z daleké Prahy, prorokovat periodiku možná bouřlivý, ale dost krušný osud. A to přesto, že vydavatelé obou satirických časopisů mají v bohaté Helvétii jednu nepřehlédnutelnou, ale také nepřenosnou výhodu: jsou napojeni jednak na domácí, jednak na daleko širší německo-rakouský a francouzsko-belgicko-lucemburský čtenářský trh. Což - bohužel - o českých periodikách konstatovat nelze. (Red.)

Pošta z Azerbajdžanu...

Pošlete nám své příspěvky, píše Bayram Hajizadeh z Baku (na snímku!)

Dostali jsme dopis od **Bayrama Hajizadeha**, presidenta azerbajdžanského svazu cartoonistů (člena FECO). Přeje nám mnoho úspěchů v činnosti a vyslovuje lítost nad tím, že se čeští cartoonisti neúčastní jejich velké pýchy - letošního ročníku mezinárodní soutěže cartoons „*Molla Nasreddin 2010*“. Vyjadřuje přání, abychom v GAGu nějak zaktivizovali členy ČUKu a prosí, abychom tolik potřebnou českou účast v mezinárodní soutěži zprostředkovali. Při této příležitosti také sděluje, že se **uzávěrka soutěže** prodlužuje a je možno příspěvky do ní posílat až **do 15. dubna t. r.** (g-men)

KomiksNews #146

V roce 1976 dostal Polák Grzegorz Rosiński stipendium v Belgii. Tam se spřátelil s Jeanem Van Hammem a ze spolupráce výtvarníka a spisovatele vznikl **ThorGal**, jeden z nejznámějších komiksových seriálů v Evropě. U nás však neměl slavný bojovník nikdy na různých ustlání. Aktuálně už čtvrtý vydavatel se pokouší nabízet legendu zdejšímu publiku. V češtině tak vychází čtrnácté album z roku 1989 s názvem **Aaricie**, které ve čtyřech kratších příbězích představuje dceru vikingského vůdce Gandalfa Šíleného a Thorgalovu pozdější manželku. Celkově má série 31 knih, od roku 2007 už bez scénaristy Van Hamma, kterého nahradil Yves Sente. Dvaatřicáté album je v plánu ještě letos.

V Městském muzeu v Jaroměři budou mít expozici, na kterou pravděpodobně hned tak nezapomenou. Po výstavě autiček totiž do východočeského městečka vtrhne fantasy a erotika v komiksovém podání. Výstava **Phantasty xXx** představí práce mladých komiksářů v čele s Vaškem Šlajchem. Otevřena bude od 6. března do 4. dubna. Komiksy Matěje Němečka, Tomáše Prokúpka, Jiřího Zimčíka, Marka Pokorného, Dana Černého, Jaroslavy Dejlové, Michala Opitze a dalších se v květnu přestěhují do Vrchlického divadla v Lounech a později třeba i do dalších měst.

Ve svém domě v Prescottu zemřel americký spisovatel a televizní scénarista, majitel několika Emmy **Eric Freiwald** (1927– 2010). Kromě šíleného televizního seriálu *Mladí a neklidní* se věnoval i komiksu, a to převážně v 50. a 60. letech spolu s Ericem Schaeferem.

Osmdesátku oslavil **Gahan Wilson** (na fotce), vynikající americký cartoonista, ilustrátor, spisovatel, publicista a autor vlastní počítačové hry *Gahan Wilson's The Ultimate Haunted House*. Z jeho komiksových produkce je nejznámější seriál *Nuts*, který vznikl jako autorova černohumorná reakce na slavné *Peanuts*. Půl

století je na světě **Jim Lawson**, jehož jméno je spojeno především s komiksovým seriálem Teenage Mutant Ninja Turtles, kterému se jako výtvarník věnoval více než dvacet let. Je však i autorem vlastního seriálu Paleo: Tales of the Late Cretaceous nebo Rat King. Čerstvý čtyřicátník, uznávaný komiksový průkopník **Hiroaki Samura** je znám především jako autor série Blade of the Immortal o chlapi, který chce pomstít smrt svých rodičů.

Vhrstí

KdoCoKdyKdeJak(a)Proč... / O Dikobrazu znova v televizi - počátkem března

O Dikobrazu v pondělí

Pořad **Víkend** na stanici TV Nova bude mít v **pondělí 8. 3. 2010** (asi) téma „**Konec legrace**“. Jednou kapitolkou bude asi sedmiminutové ohlédnutí za „slavnou“ existencí **Dikobrazu**. Pořad, který se chlubí více než milionovou diváckou sledovaností začíná v „prime time“ ve 21 hodin a slovo v něm budou mít mj. historik **Pernes**, kreslíř **Vyčítal** a teoretik karikatury **Hanousek**, místopředseda ČUKu.

LETEM
ČESKÝM
MUZIKANTSKÝM
SVĚTEM

Jan Šula

Bedřich má jen strach, jestli nemá nějaká hluchá místa

Steska „šustí“!

Radek Steska učí ve škole jako o závod, ale ani jinak se nezastaví. Ve spojení s kamarádem **Janem Šulou** (Steska tuto učitelskou „firmu“ cvičně nazývá **ŠUST**) uvedli na knižní trh další, v pořadí už pátou (!) publikaci, kterou Radek vyzdobil obrázky. Šula tentokrát zabrousil do oblasti hudby (je učitelem JČ a Hv) a protože je toto téma blízké i Steskovi, výsledek je povedený (viz výše - obálka a jedna z ilustrací). Náklad je dle autorů skromný - ale asi se podceňují - vždyť 2000 kusů dnes není málo). Přestože se kniha šíří hlavně na Zlínsku a také v oblasti orlickoústecké, byl náklad rozebrán za měsíc a v březnu vyjde dotisk! (r)

Pekelný Vhrstí

Na knižní pulty dorazila další z klasických klukovských knížek **Vojtěcha Steklače** řady **Aleš & spol.** Vychází opět s **Vhrstího ilustracemi** a pokračuje v řadě kompletních Boříkových příhod. Ještě tento rok je v plánu úplně nová knížka **Pekelná třída & spol. - Magnetický mobil**. Ta bude pokračováním příběhu **Pekelná třída & spol. - Zlatá kreditka**.

Mimo ilustrátorské činnosti se Vhrstí nevzdává ani svého oblíbeného komiksu. K vidění je nyní v Praze na výstavě originálních počinů desítek malířů, kreslířů či fotografů, kde jediným zadáním je "CD formát" **120 x 120** (66 Gallery - Konviktská 30, Praha). Do projektu se zapojilo 16 českých komiksových tvůrců: **Dan Černý, Dora Dutková, Jiří Grus, Tomáš Chlud, Branko Jelinek, Jaromír 99, Tomáš Kučerovský, Lucie Lomová, Vojtěch Mašek, Nikkarin, Michael Petrus, Jaromír Plachý, Václav Šlajch, Karel Jerie, Pavel Čech a Vhrstí.** (G)

Šenovský minihumor s Koštýřem bez Koštýře...

...hlásí **Marek Douša**. V Šenově otevřeli další výstavu, tentokrát kresbiček **Jirky Koštýře**. Píše, že „autor se nedostavil, údajně píše diplomku, skleněný koštýř nechali v Ústí nad Labem a tak jsem mistra představil jako slušného chlapce, což ale po shlédnutí obrázků může kdekdo zpochybnit. Výstava potrvá přibližně do půlky března, z kreslířů bude následovat fefik ... snad v květnu.“ (r)

Mene Tekel

Až do 22. 8. 2010 se můžete účastnit mezinárodního projektu proti totalitě Mene Tekel, který probíhá od 22. 2. na několika místech v Praze. Vstup zdarma je i na stejnojmennou výstavu v Karolinu, na jejíž přípravě se podílel kolega Kobra. (g)

Ze světa / Polsko, Norsko...

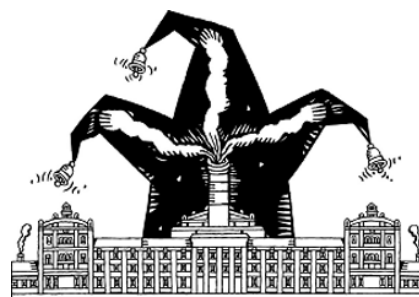
Manufaktura satyry v Polsku (Proč podobnou příležitost nevyužít v Česku?)

Polské město Żyrardów pořádá celostátní soutěž satiry s názvem "Manufaktura Satyry".

Událost bude integrální součástí Evropských Dnů Dědictví, jejichž průvodním tématem bude "Průmysl". Tato akce se bude konat už posedmé, organizátorem je Úřad města Żyrardowa.

Čestný patronát nad událostí, určenou profesionálním karikaturistům a studentům výtvarných škol přijalo Sružení polských umělců karikatury (SPAK) a **Hajnosův** web-servis se stal mediálním patronem. Jury bude zasedat v červnu, soutěž má uzávěrku koncem května. Vyhlášení vítězů a předání cen se odehraje počátkem září v Żyrardowie.

Téma soutěže: **FABRYKA** (souvisí s historií města s Inářským průmyslem, průmyslovou architekturou a současnou přestavbou továrních budov na ložty, obchodní galerie, kavárny aj. V zadání se píše, že město budovali společně „Polacy, Czesi i Niemcy, Żydzi, Anglicy, Saksończycy, Francuzi, Irlandczycy, Holendrzy i Szkoci. Żyrardów se tak stal doslova „kotlem národů“. O soutěži, která je určena jen pro polské autory, zde píšeme hlavně proto, že podobně živá jsou tato témata i v našich městech. A zde je tedy příležitost pro ČUK - podobnou aktivitu v jejich kulturních programech hledat, inspirovat a nebo přímo nabízet. (h)

MANUFATURA SATYRY
OGÓLNOPOLSKI KONKURS SATYRYCZNY
ŻYRARDÓW 2010

Vystavuje Kościeszka

V Galerii "Ratusz" **gubiňského Domu Kultury** bude v sobotu 6. 3. 2010 v 17 hodin otevřena výstava kreslených vtípů místního, polského, navíc celosvětově známého „rysownika“ **Stanisława Kościeszki** - populárního "Kost-a". (mh)

Karikatura Proroka dráždí norské muslimy

Na tři tisíce lidí protestovalo 12. 2. 2010 v norském **Oslu** proti otištění karikatury proroka **Mohameda**, která ho zobrazuje jako vepře. Bulvární list **Dagbladet** snímek této kresby zveřejnil 3. 2. Zařadil jej jako ilustraci ke zprávě o tom, jak se ze stránky bezpečnostní služby norské policie lze dostat na web s posměšnou kresbou vepře, která píše Korán. Jde o dílo izraelského osadníka ze Západního Jordánu z r. 1990. Policie mezitím odkaz na obrázek ze svých stránek odstranila. (ČTK)

Malá recenze... / ...na prešovskou jury 16. Zlatého soudu

Tak jsem se vrátil od bratrů Slováků. Byl jsem přizván k účasti v porotě **Zlatého soudu**. **Fedor Vico** měl dobrý nápad. V rámci úsporného balíčku a mé režijní průkazky na dráhu jsem se do Prešova dostal zdarma. Tím neutrpěl rozpočet soutěže a přičtu-li odjezd ještě téhož dne po porotě, nemusela být utracena částka ani za nocleh. Ale abych nekřivdil. Nakonec mi byl nocleh nabídnut, ale já jsem byl rozhodnut z osobních důvodů odcestovat.

Do Prešova jsem přijel v půl osmé ráno. Slunce začalo svítit, ale zima byla jak v Rusku. Došel jsem si na kávu a malé pivo do místní restaurace. Nejdříve jsem se ale ptal místních, kde se nachází Šárišská galeria. Připadal jsem si jak v pořadu s Krampolem. Každý mi ukázal jiným směrem. Ale nakonec jsem ji našel a mohl jsem na to pivo s klidnou myslí. Stejně v galerii otvírali až v devět.

Na snímku zleva: Tadeuš Blonský, Jiří Novák - NOS, Věra Valková, Valentin Georgiev, Margita Rešovská, Jožo Jurčišin a Fedor Vico

Fedor mě čekal v galerii. Měl už všechny soutěžní práce rozloženy kde se dalo. V jedné místnosti se nacházel „plevel“ a v další *předvybrané* práce. Bylo toho na pět set kousků ze čtyřiceti států. Prostě mazec. Během hodinky se dostavili další porotci. Novinář *Jožo Jurčišin*, vedoucí galerie *Margita Rešovská*, za městský úřad *Věra Valková*, za Slovensko-polskou sekci *Tadeuš Blonský* a z Bulharska dorazil spoustou světových cen ověřený karikaturista *Valentin Georgiev*. Stal se předsedou poroty. Takže nás bylo celkem sedm statečných.

Začali jsme výběrem, kdy každý si vzal do ruky práce, které pokládal za hodné ocenění. Ostatní se sbalily a udělaly místo pro postupující. Těch se sešlo asi na padesát. My jsme se dalším výběrem, dohadováním, přesvědčováním a nakonec lístečky, dosazovanými k humorným dílkům, dostávali k číslu jedenáct, což byl počet oceněných prací. Kdo někdy byl v porotě, ví o čem píše. Dostavil se i místní tisk, myslím, že to byl „Velkošárišan“, který s námi udělal nějakou tu fotečku a rozhovor. Hlásím, že jsem se zmínil o dvacetileté ČUK. Fedor slíbil dodání tiskoviny pro náš archív.

Porota svou práci skončila v patnáct hodin, kdy byl podepsán protokol o oceněných a stvrzena podpisy porotců výsledková listina. Pozváním na oběd se uzavřela soutěž 16. ročníku Zlatého súdku. Ocenil jsem střídmost alkoholového opojení, jehož důvodem byl pravděpodobně věk Fedora Vica *) Měl jsem obavu z jalovcové vánice a následného odjezdu v tomto stavu směrem domů. Jsem rád, že vše, včetně jazykové bariéry s Georgievem nakonec dopadlo na výbornou. V jednadvačacet třicet devět jsem nastoupil do vlaku a ujížděl, s pocitem příjemně stráveného dne v porotě, domů.

Vyhlášení vítězů bude v Prešově na apríla - 1. apríla (dubna). Na přesné výsledky si do té doby asi budeme muset počkat...

Jirka Novák (Kolín - Prešov - Kolín)

*) z další zprávy od F. V. plyne, že to nebyl jen věk, ale zlá choroba:

„Edytore,

možno spomínal J. Novák, že som už druhú polovicu poroty kríval a včera večer som bol dať tahať voľdu z kolena (to je asi to, čím sa riedi alkohol) a dnes na lačno som bol zase na odber krvi, lebo je tam podozrenie, že je to v kombinácii s dnou, ktorú mnohí zhýralci dobre poznajú. Takže zatiaľ len veľmi sucho a štatisticky: prišlo **573 prác od 208 autorov zo 41 krajín**.

Okrem hlavných cien, uvedených v propozícii súťaže (VELKÁ CENA, a 2. a š. miesto) udelila jury ešte 7 zvláštnych cien (teda spolu 11 cien) a 13 Čestných uznání.

Zatiaľ môžem prezradiť len toľko, že po dlhých rokoch tú najhlavnejšiu cenu získal autor zo Slovenska (ako tomu bolo v prvých šiestich ročníkoch) a jeden autor z ČR získal zvláštnu cenu a že (aj na záverečné prekvapenie poroty) žiaden Poliak nezískal v tomto ročníku nijakú z hlavných či zvláštnych cien“

Dopĺňa Nováka **Fedor Víco**, konateľ súťaže

ČUK / Z porady predsedníctva: Valná hromada a výstavy ve znamení „ČUK 20“

Tady nás čiastočne vidíte, čiastočne nevidíte: vľavo **Dostál** referuje o docela sľubnom prúběhu našich žádostí o různé granty (nezakřiknout) a plánuje výstavy v Luxoru a v Malostranské besedě. Za ním sedí **Šír**, který bude krejčím grafického kabátu katalogu dubnové členské výstavy ČUK v MB. Uprostřed je hostitel **Kobra**, v jehož doupěti jsme se sešli. Jeho bělostnou košili obdivuje vzácná návštěva: **Vobr** a **Šourek**. Vobra, jenž chystá výstavu svých obrazů v domově důchodců na Zahradním městě a tak dorazil za Kobrou z jiných, mnohem prostších důvodů, vystřídá po hodině v křesle **Koštýř**. Jak vidíte, dali jsme tentokrát při výběru fotografií přednost méně častým účastníkům schůzí (pardon; **Dostál** mezi ně nepatří, chodí přesně jako orloj). To však neznamená, že by v místnosti chyběli ostatní členové představenstva: **Kovařík**, **Jurkas**, **Fojtík**, **Hanousek** a **Koutek**. Ten není nikde vidět proto, že je autorem snímků. (r)

ČUK / Z porady představenstva „U Kobrů“ (22. 2. 2010)

Mimořádná valná hromada k 20. výročí založení České unie karikaturistů se uskuteční v povelikonoční **úterý 6. dubna** t. r. v **Malostranské besedě**, tedy v památném místě, kde spolek vznikl. Zastupitelstvo MČ P-1 schválilo pronájem divadelního sálu MB na odpoledne před vernisáží výstavy ČUK 20. Pozvánku a program VH najdete v GAGu co nejdříve. Bude v ní také informace do kdy je nutné zaplatit členský příspěvek na rok 2010 pro ty, kteří se na dubnovou VH osobně nedostaví.

Výstava a katalog ČUK 20 už mají konkrétní obrysy. Přesné, podrobné zadání s formáty kreseb a dokumentárních fotografií autorů, a autobiografickými informacemi - rozešleme všem členům e-mailem v nejbližších dnech. Barevný katalog velkého čtvercového formátu 21 x

21 cm nejméně o 64 stranách, vyjde v nákladu do 500 kusů, zúčastnění autoři získají 2 volné výtisky, další si budou moci i přikoupit za „režijní“ cenu. Grafickým řešením katalogu a výstavy byl pověřen Bohuslav Šír. Termín zaslání jednoho vtipu a jedné - nejlépe historické, dokumentární fotky autora (v akci - ne obličej do OP!) je velmi dramatický: **pondělí 8. března**. Vyzýváme autory, kteří mají vtip i fotku už připraveny, ať ji **pošlou neprodleně!** Vše může být v barevné verzi. Formát **pouze A4** - ale **bud' plná výška** nebo **plná šířka** (žádné čtverce). Posíláte-li kresbu (vtip) na výšku, pošlete i portrét na výšku. Je-li fór na šířku, pak i fotka musí být na šířku!

Způsob zaslání pro výstavu a katalog: buď originál na papíře, anebo e-mailem originál o-skenovaný. Podmínky e-mail/scan: **barevné kresby** - nechat v RGB, větší rozměr **cca 16 x 24 cm**, rozlišení **300 dpi**, **tiff** či **jpeg** (co nejkvalitnější), ale třeba i kvalitní PDF nebo .ai; pokud jde o **černobílé pérovky** - rozlišení nejlépe **600 dpi** a nechat v odstínech šedi. Lze posílat i přes různé „úschovny“ či „kapsy“. Hlavně neposílat obrázky ve wordu apod. **Údaje o sobě** naopak jen ve Wordu či rtf. (Jméno, město, ročník nar., knihy vtipů, velké výstavy, *možno uvést i společné*, ceny ze soutěží, titul kde autor nejméně publikuje - publikoval).

Adresy pro zaslání kreseb, snímků a základních biografických údajů: **Originály (A4): Jaroslav Dostál** - 140 00 Praha 4, Kovařovicova 2; **Scany: Bohuslav Šír** <sir@ok.cz> (kopie: Jaroslav Dostál <dostalj2@tiscali.cz>)

Salony: Ještě v Mánesu bude březnový Salon „Koně“. Od dubna se přenáší do Malostranské besedy. Začínáme impozantně:

Duben: Česká unie karikaturistů

Květen: Slovenská unie karikaturistů

Od června do září jsou zatím volné termíny. Vystavující autor zaplatí Kč 4500 za nájem výstavní síně + katalogy a ČUK mu z toho uhradí 1000 Kč. Pokud získáme grant od MČ Praha 1, místo tisícikorunového příspěvku zaplatí ČUK za autora pronájem síně, tj. 2500 Kč. V říjnu bude v MB vystavovat Kovařík, v listopadu Dostál a na **7. prosinec** bude přesunuta **VH** a s ní spojena výstava **Jubilanti**. Do chvíle, kdy začne rekonstrukce Mánesa (tedy na jaře a možná i v létě) má Kobra v plánu ještě každou z výstav v MB reinstalovat v následujícím měsíci v poněkud zúžené podobě v Klubu Mánes.

Web ČUKu. Stále se hledá tvůrce webu k oslavám ČUK 20, který by co nejrychleji a relativně levně dokázal vyrobiť nový web a uvést ho do zkušebního provozu - tak, aby do něho pověřený editor z předsednictva ČUKu mohl vkládat kdykoliv třeba 5x denně bez problémů aktuality (slovo i obraz) a ten by po zkušební době mohl nahradit dnešní starý web ČUKu. Nejde o nějakou grafickou supernádhru ale o rychlou, praktickou a hlavně jednoduchou a funkční věc.

Dětské vtipy. Po dohodě s participujícím Domem dětí byla soutěž „Netvařte se kysele a malujte vesele“ vyhlášena jako mezinárodní v rámci EU a ČUK zažádal o grant Magistrát hl. m. Prahy ve výši 80.000 Kč - účel: uspořádání výstavy a tisk katalogu.

Spolkové finance: Podle pokladní zprávy, kterou již předložil Mirek Fojtík (od 1. 1. 2010 převzal funkci od Romana Jurkase) bylo na účtu ČUK a v pokladně ke dni 19. 2. 2010 celkem 141.807 Kč. (V této částce je zahrnuto i cca 20.000 Kč, které jsou vázány na projekt Fórum pro FOR.)

Členové: počet členů spolku je stabilní, na poradě byl přijat do ČUKu **Pavel Kantorek** z Toronta (Kanada). Několika členům, kteří nezaplatili členský příspěvek v řádné době, bude poslána upomínka s penalizací.

Příští porada předsednictva: 2. června „U Hanousků“ (red)

Výsledky / Belgie

Cartoonfestival Knokke-Heist - Belgie

Golden Hat - **Ludo Goderis**, Belgie

Silver Hat - **Pawel Kuczyński**, Polsko

Bronze Hat - **Constantin Sunnerberg**, Belgie-Rusko.

4. Int'l Exhibition - Car Caricature 2010 Zagreb - Chorvatsko

Soutěž se koná ke 112. výročí prvního automobilu v Chorvatsku.

Počet: maximum 2 práce.

Rozměr: A4 - A5 paper size (ne menší ani větší)

Pouze originály - caricature was made on a computer it has to be signed by the author. Photocopies and other forms of duplication will **not** be accepted.

Ceny:

GRAND PRIX: 4000 E or 30,000 Kn

1. cena: 1000 E or 7,500 Kn

2. cena: 800 E or 5,500 Kn

3. cena: 500 E or 3,500 Kn

2 special acknowledgements: 300 E or 2.200 Kn

In addition to monetary prizes, each

winner will receive a certificate. (Kn = Kuna)

5x special recognitions without the money prize but with a certificate. Jury can decide to give more recognitions, but not more than 10 recognitions.

Katalog: Each participant in the exhibition will be represented in the exhibition catalogue with one caricature selected by the Organizers. Every artist whose work is exhibited is entitled to a free copy of the exhibition catalogue.

Téma: Auta / Our everyday car – CAR INSPECTION and CAR VALIDATION CHECK

Jury: Prizes will be awarded by a committee of at least seven people, of whom five will be sponsor representatives and two will be experts appointed the Organizer.

Vrácení: Caricatures which are awarded prizes become the property of the sponsor awarding the prize to the artist or remain the property of the Organizers. Caricatures which are not awarded any prizes will become the property of the Organizer. At the explicit request of the artist caricatures can be returned (shipping cost is paid by the author of the requested caricature). Also caricatures may be collected in person from Huna d.o.o. 30 days after the exhibition.

Deadline: 23. 4. 2010

Adresa:

HUNA d.o.o.

Srebrnjak 55, 10 000 Zagreb; Croatia

Výstava: The exhibition will take place in the lobby of the Zagreb City Government on start of June 2010 in cause of **World Environment Day**.

Info: Full details, terms and conditions and application forms are available on the organizer's web page www.huna.hr, and in cooperation with the Croatian Caricature Association, at www.hdk.hr.

Contact information: Phone: 385(1)2430 302, Fax: 385(1)2430 217, e-mail: info@huna.hr

Ivan Palatinuš (English, German, Spanish)

Přihláška - v příloze tohoto GAGu

Kresba: **Matt Golding**

National Liberty Museum's 2010 "Caretoon" Contest "Heroes of Character" - USA

What is a "Caretoon?" It is an original cartoon that reflects a positive theme.

Téma roku 2010: "Heroes of Character"

Cartoonists should create original artwork expressing the core values that unite us all... friendship, tolerance, justice, faith and courage.

Soutěží se ve dvou kategoriích. Dospělí (přes 18 let) a Studenti (Pod 19 let)

Jury: Caretoons will be judged by a panel of professional cartoonists, educators, Museum staff and others.

Počet: Max 3 práce. Pouze originální díla. Caretoons featuring copyrighted or pre-designed clip art or other images are not acceptable. You can create your Caretoon freehand or electronically.

Rozměr: každý obrázek zvlášť a rozměr 8.5 x 11 sheet of paper.

Deadline : 25. 4. 2010

Vyhlášení vítězů: 25. 5. 2010.

Ceny: \$1000,- pro vítěze v obou kategoriích

Přihláška: Complete a Caretoon entry form available online at

http://www.libertymuseum.org/award/doc/2010_caretoons.pdf.

Posílání e-mailem: If you are submitting your Caretoon(s) via email, attach your entry form and each Caretoon in jpeg format: must be 300 dpi; no larger than 8.5 x 11. Caretoons may be submitted by mail, in-person, or by email.

Adresa: Caretoon Contest, National Liberty Museum, 321 Chestnut St., **Philadelphia**, PA 19106. U.S.A.

Email adresa: Caretoons@libertymuseum.org

Pořadatel: NATIONAL LIBERTY MUSEUM is located in the heart of America's historic shrines of liberty at 321 Chestnut St., Philadelphia, PA 19106

Info: Ph: 215-925-2800 ; Fax: 215-925-3800 ; www.libertymuseum.org ; [ENTRY FORM](#) .

BurgoSatira 2011 - Burgos, Itálie

Téma: FRATELLI D'ITALIA (150. výročí spojení Itálie)

K tématu: *From the kingdom of Sardinia to the kingdom of Italy. From the Italian republic to the European Union. From Europe to the United Nations. Independence and globalization. One hundred and fifty years of events, action, heroes and influential people either in Italy or the European Union. In the age of globalization try to express:*

The capacity to evoke concepts of unity and national identity, independence, liberty, and the state.

*Philosophers, politicians, and poets of the Italian rebirth (Risorgimento Italiano) and to retell the most important moments and the influential people that **characterize the first 150 years of Italian history**.*

The current condition of democracy, humanitarian works, and peace.

The future of the state, of the state in times of globalization and fortunes of the current ideals of the '900.

Sekce: 3 kategorie:

A) **Sardegna.** *This is dedicated to the artists that with any graphic technique, satire, caricature, or cartoon strip that brings to mind the actions and the Sardis that, originating from the kingdom of Sardegnna, were creators of the kingdom of Italy and of the Italian Republic.*

B) **Illustrations.** *Graphics, lithography, web art, computer art.*

C) **Satire and Humour.** *Cartoons, strips, caricatures.*

It is permitted to submit an entry for each of the three categories.

Ceny:

Celkem je na ceny určeno: 25.000 Euro.

- **Prize "Sardegna":** 1st prize 5.000 Euro - 2nd prize 1.500 Euro

- **Prize "Illustrations":** 1st prize 5.000 Euro - 2nd prize 1.500 Euro

- **Prize "Satire and Humour":** 1st prize 5.000 Euro - 2nd prize 1.500 Euro

The prizes are offered by: Presidenza Consiglio della **Regione Autonoma della Sardegna**, Presidenza Consiglio della **Regione Lazio**, Presidenza della **Regione Toscana**, Presidenza Consiglio della **Regione Piemonte**.

- Prize "Black Sheep": 3.000 Euro from the Comune di Burgos

- Prize "Inside the history": 1.000 Euro from the Fondazione Giuseppe Siotto, Cagliari

- Prize "They see us like this": 1.500 Euro from the ACLI Sardegna

Bude uděleno také 10 "Special Mentions".

Další „special prizes“ budou od různých *institutional sponsors, private interests, associations, newspapers and agencies*.

Formát: UNI A4 (21 x 29,7 cm) otherwise UNI A3 (29,7 x 42 cm) Technika: volná.

The works can be created even with digital techniques as long as they can be printed in high quality, the signature must be by hand, and come with a CD that contains the digital file of the work in the format TIFF with the resolution of 300 dpi.

Počet: max. **3 práce** v každé sekci. Jen originály včetně *application form and the biography of the author*. Každá práce musí být podepsána a vzadu opatřena jako obvykle: *author's name, last name, address, phone number, and email address*. Plus sekce, do které je práce určena.

Adresa:

FASI Casella Postale 18260 Ufficio Postale 018 Via Cavour, 71/A, 50129 Firenze ITALY

*Photocopies or photographs will **not** be accepted.*

Deadline: 30. 4. 2010 (based on the postmark)

Jury: Gavino Sanna - President, Giuliano Rossetti, Tonino Mulas, Luca Paulesu, Giovanni Sorcinelli 'Gióx', Bepi Vigna, Bruno Culeddu: Secretary without the ability to vote.

